

Besigtigelse d. 19-01-2005 af skovbræmme ved kystskrænt med store mængder sten fra markrydning, sten med kløvespor og stenstrøning fra stenhugning af bl.a. bro-/og chaussé sten i område udlagt til skovrejsning/rekreativt område. Matrikel 1yø, Tårnborgh hgd.

Indhold

Årsag og evt. sagshistorie:	2
Deltager(e):	2
Lokalisering og topografi.....	2
Indmåling	2
Beskrivelse	2
Vurdering og evt. fremtidige tiltag	3
Fotoliste.....	4

Resumé:

Skovbræmme ved kystskrænt med store mængder sten fra markrydning, sten med kløvespor og stenstrøning(er) fra stenhugning af bl.a. bro-/og chaussé sten i område udlagt til skovrejsning/rekreativt område. Desuden kunne registreres en velbevaret markvanding (nyere brønd) og spor af grusgravning.

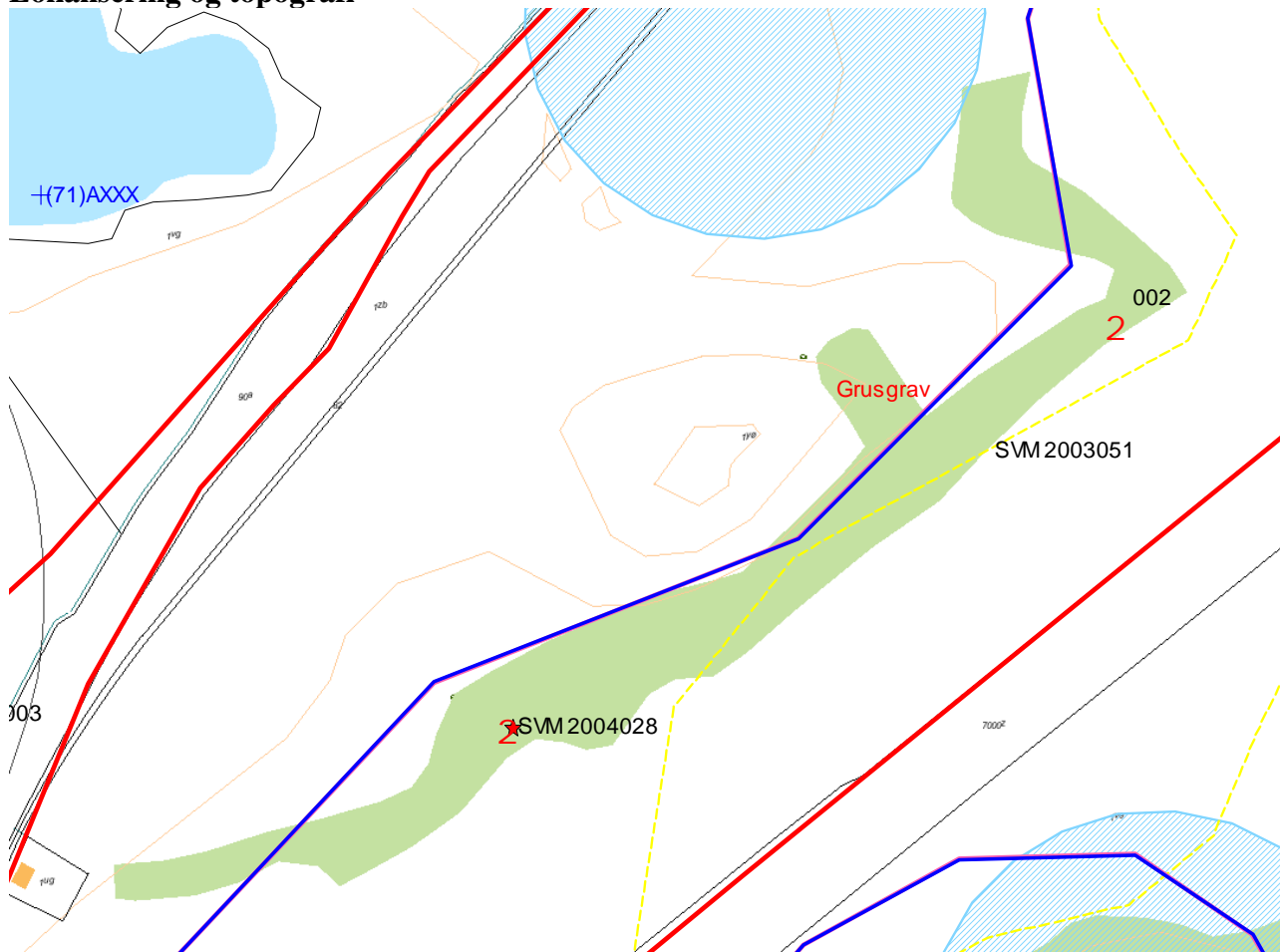
Stenstrøning med skærver fra stenhugning og i baggrunden større sten med kløvehuller – en af mange i skovbræmmen langs kystskrænten. Foto SVM.

Årsag og evt. sagshistorie:

Finder og anmelder (jf. sagsoplysninger) havde observeret flere sten med gruber, skærver og en brønd i skovbræmmen og anmeldt dette til museet samt til Skov- og naturstyrelsen, der ejer arealet.

Deltager(e):

Anmelder og Hugo H. Sørensen.

Lokalisering og topografi

Den mest markante stenstrøning og skærvekoncentration ved (SVM2004028), samt brønd (002) og område med grusgrav markeret i skovbræmmen. Topografisk Matrikelkort (08-02-2005). © KMS. Skovbræmmen er anlagt på en markant kystskrænt mod nord og ud på fladere, inddæmmede område mod syd og øst, formentlig den gamle kyst-/strandzone. En del af de større sten kan formentlig tilskrives kysterosion.

Indmåling

Centralt punkt i den mest markante stenstrøning og brønden er indmålt med håndholdt GPS med WAAS (usikkerhed ca. 5 meter).

Beskrivelse

Skovstrækningen/skovbræmmen ligger på kystskrænt og formentlig den tidligere strandstrækning, der har været for stenet til opdyrkning. Skoven er ældre og tæt med en tæt og frodig underskov, der ikke giver overblik og mulighed for færdsel undtagen i vinterperioden. Hele skrænten er dækket af store sten, der synes væltet ud over den i forbindelse med rydning af marken ovenfor på de lave "hatbakker" der. Her ses stadig i stubmarken en mængde større og mindre sten.

Desuden ligger lang skovbræmmens syd- og østsider store mængder større sten, der formentlig er placeret her i forbindelse med rydning af de inddæmmede arealer mod syd og øst, der formentlig har været lige så prægede af sten som den endnu ikke inddæmmede del af Korsør Nor, hvor der stedvis ses mange sten.

De større sten er således i hovedsagen resultat af markrydning.

Til landbruget knytter sig formentlig også den teglsatte brønd markeret med "002" på kortet. Det må formodes at den er anlagt som markvanding. Den ligger delvis dækket med stammer/planker og er ikke forsøgt nærmere beskrevet.

Grusgravene i den lille nordvendte udvidelse af skovbræmmen er todelte og synes gravet dels fra syd og dels fra nord. De vidner som så mange andre steder om udnyttelsen af grus i mindre målestok.

Sporene af stenhugning er interessante som et sjældent og velbevaret spor af den stenhugning, der var så markant i forbindelse med fremstilling af sten og skræver til veje og jernbaner især i 1800-tallet og første del af 1900-tallet.

Sporene ses flere steder i skovbræmmen, men er ikke forsøgt systematisk kortlagt.

På et område af ca. 30*30 meter ved det afsatte punkt ses en markant koncentration af disse produktionsspor.

Der ses sten med kløvehuler, en kløvet sten, strøninger af skarpkantede skærver og en strøning af tilsyneladende færdighuggede eller næsten færdighuggede brosten.

Omtrent 30 meter mod øst ses endnu en koncentration af skærver og flere steder mod såvel øst som vest kunne anes lignende spor. Det er dog den indmålte koncentration, der synes mest markant. Her kan man på et mindre arealfølge hele processen med fremstilling af brosten/cahussésten.

Der er ikke foretaget nærmere opmåling af sten og stenstrøninger.

Vurdering og evt. fremtidige tiltag

Hvis skoven skal plejes bør der tages hensyn til stenstrøningerne ved en skånsom pleje.

Stedet kan evt. formidles, vis dette skønnes formålstjenligt og i overensstemmelse med planerne for området – dette er et af de steder, hvor "Jens Vejmands" slid med "at jævne for andre den vanskelige vej" kan fornemmes – heftigt akkompagneret af motorvejens moderne støjbillede ☺.

Sorø d. 08-02-2005

Hugo H. Sørensen
museumsinspektør, arkæologi

Fotoliste

Film nr	Opt.	Type	Tekst	Fotograf	Dato
2004028D	1	Digital	Stenstrøning med skærver set fra syd - i baggrunden sten med kløvehuller (se forside)	HHS	19-01-2005
2004028D	2	Digital	Detalje af stenstrøning med grove skærver, formentlig fra tilhugning af chaussésten eller brosten 	HHS	19-01-2005
2004028D	3	Digital	Detalje af stenstrøning med chaussésten eller brosten i skovbunden. 	HHS	19-01-2005

Film nr	Opt.	Type	Tekst	Fotograf	Dato
2004028D	4	Digital	Sten med ovale kløvehuller i nordsiden af stenstrøning. Flere steder indenfor skovbræmmen findes lignende sten med køvehuller, dels kløvede og dels blot med huller. 	HHS	19-01-2005